

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România
Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București

T: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557

F: +40 21 252 4860

W: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E: office@iiccr.ro

Dumitru Lăcătușu, Vasile Ciolpan: Profilul unui torționar

„Cine poartă responsabilitatea pentru crimele comise, torționarii sau cei care au ordonat și supravegheat instaurarea iadului concentraționar în care au pățimit și murit de la oameni simpli la foști prim-miniștri? Un răspuns la această întrebare îl oferă dosarele studiate în arhiva Penitenciarului Jilava de cercetătorii I.I.C.C.R.”

„Un dosar aparte, din aceeași arhivă, este cel al lui Vasile Ciolpan, comandantul Penitenciarului Principal Sighet între 1950 și 1955 (o selecție de documente din acest dosar sunt prezentate în anexă). Dosarul, care nu este numerotat, are aproximativ 200 de pagini și conține autobiografii, caracterizări, rapoarte despre activitatea și abuzurile lui Ciolpan, referințe date de cunoscuți, precum și o listă cu deținuții decedați în perioada 1950-1955 în acest penitenciar. În dosarul de cadre al lui Ciolpan nu există informații despre răbufnirile de violență, gradul lui de inteligență sau despre caracteristicile fizice ale acestuia. Memorialistica îl prezintă pe Ciolpan drept un individ de statură potrivită, osos, slab, cu fața smeadă și cu o privire pătrunzătoare⁶. În *Lexiconul Negru* este descris ca fiind un ins autoritar și fără teamă de superiori, leneș, hedonist, selectiv în împărțirea favorurilor și inclus în categoria „intelectuală” a călăilor, dorința lui de putere fiind cauzată de lipsurile îndurate în lagărele sovietice⁷. Foștii deținuți spun că era un ins brutal ce „îi bătea cu picioarele până și pe cei bolnavi”, iar Constantin C. Giurescu afirmă că în general „știa să se stăpânească. Dar din când în când, avea izbucniri care arătau adevărata lui fire, adâncurile violenței lui”⁸. Caracterizările existente în dosarul de cadre se referă la nivelul politic al acestuia, la atașamentul lui față de cauza partidului. „*Lt. Ciolpan D. Vasile, provine dintr’ un mediu țărănesc, este membru P.M.R. din 1947. Pe linie politică nu a depus prea mare interes atuncia când partidul i-a încredințat munca politică de răspundere a pus mai presus de toate interesele personale refuzând să primească munca ce i-a fost încredințată.*⁹ *Ca director de penitenciar, s’a dovedit că este un element atașat instituției noastre, munca ce i-a fost încredințată a dus-o în bune condițiuni, este energic, cu multă putere de muncă, posedă bune cunoștințe profesionale, are spirit gospodăresc în muncă. Nivelul politic îl are în desvoltare. Spiritul critic îl are puțin desvoltat și are destul de desvoltat simțul de clasă (sublinierea noastră). În general este un element corespunzător în munca pe care o are, având și perspective de desvoltare. Ținând seama de lipsurile pe care, propunem să fie sprijinit în muncă de Org. D.G. Penit. mai des*”¹⁰.

Ciolpan este caracterizat de subalternii ca fiind un personaj egoist, îngâmfat și care nu ține cont de păreriile celorlalți. În acest dosar există și o autocaracterizare: „*În primul rînd am slăbiciunea că îmi subapreciez forțele mele, recunosc că în unele cazuri nu sunt destul de energic, de multe ori trebuia să iau inițiativa și nu am luat și imediat îmi dau seama că trebuia să o eau. În altă privință perspective de desvoltare am în orice direcție. Îmi place mult să studiez caiete revoluționare, îmi place să ajut pe cel ce cade la greșală catul săl îndrept la o nenorocire. Îmi place să atac pe cei ce se manifestă cu nemulțumiri față de regimul nostru (sublinierea noastră). Datorită posibilităților ce*

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România
Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, București
T: +40 21 252 7556 / +40 21 252 7557
F: +40 21 252 4860
W: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro
E: office@iiccr.ro

mileau dat Partidul miam schimbat atitudinea față de toate vederile mele de acum un an sau 2 ani”¹¹.”